

KOMISIJAS ĪSTENOŠANAS REGULA (ES) 2022/2105**(2022. gada 29. jūlijs),****ar kuru nosaka noteikumus par to, kā pārbauda atbilstību olīveļļas tirdzniecības standartiem, un par olīveļļas īpašību analīzes metodēm**

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1308/2013 (2013. gada 17. decembris), ar ko izveido lauksaimniecības produktu tirgu kopīgu organizāciju un atceļ Padomes Regulas (EEK) Nr. 922/72, (EEK) Nr. 234/79, (EK) Nr. 1037/2001 un (EK) Nr. 1234/2007 ⁽¹⁾, un jo īpaši tās 90.a panta 6. punkta b) un c) apakšpunktu un 91. panta b), d) un g) punktu,

tā kā:

- (1) Padomes Regula (EK) Nr. 1234/2007 ⁽²⁾ ir atcelta un aizstāta ar Regulu (ES) Nr. 1308/2013. Regula (ES) Nr. 1308/2013 nosaka noteikumus par olīveļļas tirdzniecības standartiem un pilnvaro Komisiju šajā sakarā pieņemt deleģētos aktus un īstenošanas aktus. Lai nodrošinātu olīveļļas tirgus netraucētu darbību jaunajā tiesiskajā regulējumā, ar šādiem aktiem ir jāpieņem daži noteikumi.
- (2) Pieredze, kas pēdējo desmit gadu laikā uzkrāta, īstenojot Savienības olīveļļas tirdzniecības standartus un veicot atbilstības pārbaudes, liecina, ka tiesiskais regulējums ir jāvienkāršo un jāpadara skaidrāks. Lai nepieļautu dublēšanos un iespējamās nesakrītības, līdzīgas un papildinošas prasības būtu jāpārskata.
- (3) Dalībvalstīm būtu jāveic atbilstības pārbaudes, kuru mērķis ir verificēt, vai Regulas (ES) Nr. 1308/2013 VIII pielikuma VII daļā minētie produkti atbilst noteikumiem, kas noteikti Komisijas Deleģētajā regulā (ES) 2022/2104 ⁽³⁾, un jo īpaši pārbaudes par etiķetes atbilstību taras saturam. Turklāt visām dalībvalstīm obligātu kontroles prasību ieviešanai būtu jāpalīdz apkarot krāpšanu. Dalībvalstis vislabāk spēj noteikt iestādes, kurām vajadzētu būt atbildīgām par šīs regulas piemērošanu, un pieņemt attiecīgu lēmumu, tāpēc, lai nodrošinātu pienācīgu saziņu ar citu dalībvalstu attiecīgajām iestādēm un Komisiju, dalībvalstīm būtu jāinformē Komisija par šādām kompetentajām iestādēm.
- (4) Lai nodrošinātu vienādus šīs regulas īstenošanas nosacījumus, būtu jāprasa dalībvalstīm iesniegt Komisijai gada ziņojumu ar informāciju par atbilstības pārbaudēm, kas veiktas iepriekšējā gadā. Lai atvieglotu salīdzināmu datu vākšanu un nosūtīšanu un šādu datu secīgu kompilēšanu Savienības mēroga statistikā un lai Komisijai būtu vieglāk sagatavot ziņojumus par atbilstības pārbaudēm visā Savienībā, būtu jānodrošina gada ziņojumu veidlapas standarta paraugs.
- (5) Lai verificētu, vai olīveļļa atbilst Deleģētās regulas (ES) 2022/2104 noteikumiem, un maksimizētu patērētāju aizsardzību, kompetentajām iestādēm atbilstības pārbaudes būtu jāveic, pamatojoties uz riska analīzi.
- (6) Tā kā par olīveļļas ražošanu vai pirmo laišanu tirgū atbildīgo tirgus dalībnieku pārbaudes ir jāveic dalībvalstī, kurā tie iedibināti, būtu vajadzīga procedūra, kādā noris administratīvā sadarbība starp Komisiju un dalībvalstīm, kurās eļļu ražo un tirgo.

⁽¹⁾ OV L 347, 20.12.2013., 671. lpp.

⁽²⁾ Padomes Regula (EK) Nr. 1234/2007 (2007. gada 22. oktobris), ar ko izveido lauksaimniecības tirgu kopīgu organizāciju un paredz īpašus noteikumus dažiem lauksaimniecības produktiem (Vienotā TKO regula) (OV L 299, 16.11.2007., 1. lpp.).

⁽³⁾ Komisijas Deleģētā regula (ES) 2022/2104 (2022. gada 29. jūlijs), ar ko attiecībā uz olīveļļas tirdzniecības standartiem papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1308/2013 un atceļ Komisijas Regulu (EEK) Nr. 2568/91 un Komisijas Īstenošanas regulu (ES) Nr. 29/2012 (skatīt šā Oficiālā Vēstneša 1.. lpp.).

- (7) Pārbaucēju satvarā dalībvalstīm būtu konkrēti jānosaka, kādi pierādījumi jāsniedz par dažādajiem apzīmējumiem, kurus var izmantot uz etiķetes. Šādiem pierādījumiem būtu jāietver konstatētie fakti, analīžu rezultāti vai ticami pieraksti, kā arī administratīva vai grāmatvedības informācija.
- (8) Lai atvieglotu pārbaudi par produkta atbilstību obligātajām un fakultatīvajām ziņām, kas saskaņā ar Deleģēto regulu (ES) 2022/2104 norādītas uz etiķetes, būtu jāatļauj dalībvalstīm apstiprināt iepakojšanas uzņēmumus, kas atrodas to teritorijā.
- (9) Dažādo olīveļļas veidu īpašības visā Savienībā būtu jānosaka vienādi. Šajā nolūkā Savienības tiesību aktos būtu jānorāda, kādas ķīmisko analīžu un organoleptiskās izvērtēšanas metodes būtu jāizmanto. Tā kā Savienība ir Starptautiskās Olīvu padomes (SOP) locekle, atbilstības pārbaucēju veikšanā būtu jāizmanto SOP iedibinātās metodes.
- (10) Lai nodrošinātu vienādu paraugu ņemšanu, kas jāveic atbilstības pārbaucēju vajadzībām, būtu jānosaka olīveļļas paraugu ņemšanas metode. Tiecoties nodrošināt, ka analīzes tiek veiktas pareizos apstākļos, un ņemot vērā attālumus starp reģioniem, būtu jānosaka dažādi termiņi, kādos paraugus pēc paņemšanas nosūta uz laboratoriju.
- (11) Dalībvalstīm būtu jāverificē Savienības tirgū laistās olīveļļas atbilstība Deleģētajā regulā (ES) 2022/2104 noteiktajām īpašībām. Kas attiecas uz eļļu klasifikāciju, testa rezultāti būtu jāsalīdzina ar minētajā regulā noteiktajām robežvērtībām, kurās ņem vērā izmantoto analīzes metožu atkārtojamību un reproducējamību.
- (12) Neapstrādātu olīveļļu organoleptisko īpašību izvērtēšanai domātā SOP metode paredz izveidot atlasītu un apmācītu degustētāju žūriju. Lai nodrošinātu vienādu īstenošanu, būtu jānosaka žūrijas apstiprināšanas prasību minums. Ņemot vērā grūtības, ar kādām dažas dalībvalstis saskaras degustētāju žūriju izveidē, būtu jāatļauj izmantot citu dalībvalstu žūrijas.
- (13) Ja tiek izmantota neapstrādātu olīveļļu organoleptisko īpašību izvērtēšanai domātā SOP metode, tad jābūt pieejamai procedūrai, kā rīkoties gadījumos, kad deklarētā kategorija un degustētāju žūrijas piešķirtā kategorija nesakrīt.
- (14) Lai nodrošinātu olīvu raušu un atlikumu importam piemērojamās nodevu sistēmas pareizu darbību, būtu jānosaka vienota metode, pēc kuras nosaka šo produktu eļļas saturu.
- (15) Dalībvalstīm būtu jānosaka sodi par valsts līmenī konstatētām neatbilstībām olīveļļas tirdzniecības standartiem. Minētajiem sodiem vajadzētu būt iedarbīgiem, samērīgiem un atturošiem.
- (16) Šajā regulā paredzētie pasākumi ir saskaņā ar Lauksaimniecības tirgu kopīgās organizācijas komitejas atzinumu,

IR PIEŅĒMUSI ŠO REGULU.

1. pants

Darbības joma

Šī regula nosaka noteikumus par:

- a) pārbaudēm, kurās noskaidro, vai Deleģētās regulas (ES) 2022/2104 2. pantā minētās olīveļļas atbilst tirdzniecības standartiem un kā tirgus dalībnieki šos standartus īsteno;
- b) kompetento iestāžu sadarbību un savstarpēju palīdzību a) apakšpunktā minēto atbilstības pārbaucēju sakarā;
- c) pierakstiem, kas jākārtoti tirgus dalībniekiem, kuri ražo vai glabā olīveļļu, un iepakojšanas uzņēmumu apstiprināšanu;
- d) analīzes metodēm, kas izmantojamas olīveļļas īpašību noteikšanai.

*2. pants***Dalībvalstu pienākumi, kas saistīti ar atbilstības pārbaudēm**

1. Dalībvalstis veic olīveļļas atbilstības pārbaudes, kurās, pamatojoties uz 3. pantā minēto riska analīzi, verificē Deleģētajā regulā (ES) 2022/2104 noteikto tirdzniecības standartu īstenošanu.
2. Dalībvalstis verificē, vai tirgus dalībnieki pilda pienākumus, kas tiem noteikti 5. panta 1. punktā.
3. Katra dalībvalsts saskaņā ar Komisijas Deleģēto regulu (ES) 2017/1183 (*) Komisijai paziņo tās savas iestādes vai iestāžu nosaukumu un adresi, kas ir kompetentas veikt atbilstības pārbaudes saskaņā ar šo regulu. Komisija par šīm kompetentajām iestādēm informē pārējās dalībvalstis un – pēc pieprasījuma – ikvienu ieinteresēto personu. Dalībvalstis Komisiju informē par visām izmaiņām, tiklīdz tādas radušās.

*3. pants***Atbilstības pārbažu biežums un riska analīze**

1. Šajā pantā "tirgotā olīveļļa" ir kopējais olīveļļas daudzums, kas darīts pieejams tirgū dalībvalstī un eksportēts no minētās dalībvalsts.
2. Dalībvalstis gadā veic vismaz vienu atbilstības pārbaudi uz tūkstoš tonnām to teritorijā tirgotas olīveļļas.
3. Dalībvalstis nodrošina, ka atbilstības pārbaudes notiek izlases veidā, pamatojoties uz riska analīzi, un pietiekami bieži, lai verificētu, vai tirgotā olīveļļa atbilst deklarētajai kategorijai.
4. Riska novērtēšanas kritēriji jo īpaši ir šādi:
 - a) olīveļļas kategorija Deleģētās regulas (ES) 2022/2104 2. panta nozīmē, ražošanas periods, tās cena salīdzinājumā ar citu augu eļļu cenu, maisīšanas un iepakojšanas operācijas, noliktavas un uzglabāšanas apstākļi, izcelsmes valsts, galamērķa valsts, transporta veids vai partijas tilpumdaudzums;
 - b) tirgus dalībnieku pozīcija tirgus ķēdē, to tirgotās produkcijas tilpumdaudzums un vērtība, tirgū laisto eļļas kategoriju klāsts, veiktā darbība, piemēram, eļļas spiešana, uzglabāšana, rafinēšana, maisīšana, iepakojšana vai mazumtirdzniecība;
 - c) iepriekšējās pārbaudēs izdarītie konstatējumi, tai skaitā atklāto defektu skaits un veids, tirgotās olīveļļas parastā kvalitāte, izmantotā tehniskā aprīkojuma veikspēja;
 - d) tirgus dalībnieku kvalitātes nodrošināšanas sistēmu vai pašpārbaudes sistēmu uzticamība tādā aspektā kā atbilstība tirdzniecības standartiem;
 - e) atbilstības pārbaudes norises vieta, jo īpaši, ja tā ir pirmā ieviešanas vieta Savienībā, pēdējā izvešanas vieta no Savienības vai vieta, kur eļļas tiek ražotas, iepakotas, iekrautas transportlīdzeklī vai pārdotas galapatērētājam;
 - f) visa cita informācija, kas var liecināt par neatbilstības risku.
5. Dalībvalstis iepriekš nosaka:
 - a) partiju neatbilstības riska novērtēšanas kritērijus;
 - b) pamatojoties uz katras riska kategorijas riska analīzi – tirgus dalībnieku vai partiju minimālo skaitu un daudzumus, kam veiks atbilstības pārbaudi.
6. Ja pārbaudes atklāj būtiskus pārkāpumus, dalībvalstis palielina ar tirdzniecības posmu, eļļas kategoriju, izcelsmi vai citiem kritērijiem saistīto pārbažu biežumu.

(*) Komisijas Deleģētā regula (ES) 2017/1183 (2017. gada 20. aprīlis), ar ko Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1307/2013 un (ES) Nr. 1308/2013 papildina attiecībā uz informācijas un dokumentu paziņošanu Komisijai (OV L 171, 4.7.2017., 100. lpp.).

4. pants

Dalībvalstu sadarbība atbilstības pārbaūžu sakarā

1. Ja tiek atklāts pārkāpums un uz etiķetes norādītais tirgus dalībnieks ir iedibināts citā dalībvalstī, attiecīgā dalībvalsts saskaņā ar Komisijas Īstenošanas regulu (ES) 2019/1715 ^(*) iesniedz verifikācijas pieprasījumu dalībvalstij, kurā uz etiķetes norādītais tirgus dalībnieks iedibināts.
2. Papildus Īstenošanas regulas (ES) 2019/1715 16. pantā noteiktajām prasībām šā panta 1. punktā minētajam pieprasījumam dod līdzīgu visu verifikācijai vajadzīgo informāciju, jo īpaši šādu:
 - a) attiecīgās olīveļļas paraugu ņemšanas vai tās iegādes datums;
 - b) nosaukums vai uzņēmuma nosaukums un adrese, kas raksturo tirgus dalībnieku, no kura ņemts paraugs vai iegādāta attiecīgā olīveļļa;
 - c) attiecīgo partiju skaits;
 - d) visu uz attiecīgās olīveļļas iepakojuma esošo etiķešu kopijas;
 - e) analīžu vai citu salīdzināmu ekspertu atzinumu rezultātus, kuros norādītas izmantotās metodes un attiecīgās laboratorijas vai eksperta vārds/nosaukums un adrese;
 - f) attiecīgā gadījumā – tirdzniecības uzņēmuma deklarētais attiecīgās olīveļļas piegādātāja vārds/nosaukums un adrese.
3. Papildus Īstenošanas regulas (ES) 2019/1715 22. pantā noteiktajām prasībām dalībvalsts, kurai pieprasījums adresēts, paraugus ņem ne vēlāk kā pirms tā mēneša beigām, kas seko minētā pieprasījuma saņemšanas mēnesim, un verificē attiecīgajā marķējumā dotās norādes. Tā atbild trīs mēnešu laikā no pieprasījuma dienas.

5. pants

Tirgus dalībnieku pienākumi

1. Atbilstības pārbaūžu vajadzībām tirgus dalībnieki no spiestuves līdz pat pildīšanai pudelēs kārto ieviešanas un izvešanas reģistrus par katru to turējumā esošo olīveļļas kategoriju.
2. Pēc tās dalībvalsts pieprasījuma, kurā uz etiķetes norādītais tirgus dalībnieks iedibināts, tirgus dalībnieks sagādā dokumentāciju par Deleģētās regulas (ES) 2022/2104 6., 8. un 10. pantā minēto prasību izpildi, pamatojoties uz vienu vai vairākiem šādiem elementiem:
 - a) faktiski elementi vai zinātniski konstatēti fakti;
 - b) analīžu rezultāti vai automātiski ieraksti, kas izdarīti par reprezentatīviem paraugiem;
 - c) administratīva vai grāmatvedības informācija, ko glabā saskaņā ar Savienības un valsts noteikumiem.

6. pants

Iepakojšanas uzņēmumu fakultatīva apstiprināšana valsts līmenī

1. Dalībvalstīm ir iespēja apstiprināt iepakojšanas uzņēmumus, kas atrodas to teritorijā.
2. Ja dalībvalstis nolemj izmantot 1. punktu, tās dod apstiprinājumu un piešķir burtciparu identifikāciju ikvienam iepakojšanas uzņēmumam, kas to pieprasa un atbilst šādiem nosacījumiem:
 - a) tam pieder iepakojšanas iekārtas;
 - b) tas apņemas vākt un glabāt 5. pantā minēto dokumentāciju;

^(*) Komisijas Īstenošanas regula (ES) 2019/1715 (2019. gada 30. septembris), ar ko nosaka noteikumus par oficiālo kontroļu informācijas pārvaldības sistēmas un tās sistēmas komponentu darbību ("IMSOC regula") (OV L 261, 14.10.2019., 37. lpp.).

- c) tam ir uzglabāšanas sistēma, kas dod iespēju pārbaudīt to olīveļļu izcelsmi, kuru izcelsmes vietas norādīšana marķējumā saskaņā ar Deleģētās regulas (ES) 2022/2104 8. panta 1. punktu ir obligāta.
3. Ja dalībvalstis nolemj izmantot 1. punktu, tās attiecīgo kārtību Komisijai paziņo saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2015/1535 ⁽⁶⁾.

7. pants

Olīveļļas īpašību noteikšanai izmantotās analīzes metodes

Deleģētās regulas (ES) 2022/2104 I pielikumā uzskaitītās olīveļļu īpašības nosaka saskaņā ar šīs regulas I pielikumā norādītajām analīzes metodēm.

8. pants

Paraugu ņemšana atbilstības pārbaūžu vajadzībām

1. Atbilstības pārbaudēm vajadzīgos paraugus ņem saskaņā ar starptautisko standartu EN ISO 661 par testa paraugu sagatavošanu un EN ISO 5555 par paraugu ņemšanu. Tomēr no fasētas olīveļļas partijām paraugus ņem saskaņā ar II pielikumu. Nefasētas eļļas gadījumā, kad paraugus nevar paņemt saskaņā ar standartu EN ISO 5555, paraugus ņem saskaņā ar dalībvalsts kompetentās iestādes dotajiem norādījumiem.
2. Neskarot standartu EN ISO 5555 un standarta EN ISO 661 6. nodaļu, paņemtos paraugus pēc iespējas drīzāk novieto tumšā un no karstuma pasargātā vietā un uz laboratoriju analīzēm nosūta ne vēlāk kā piektajā darb dienā pēc to paņemšanas; citādā gadījumā paraugus glabā tā, lai pirms nosūtīšanas uz laboratoriju to kvalitāte nepasliktinātos vai tie netiktu sabojāti transportēšanas vai uzglabāšanas laikā.

9. pants

Olīveļļu īpašību verificēšana

1. Olīveļļu atbilstību Deleģētās regulas (ES) 2022/2104 I pielikumā uzskaitītajām olīveļļas īpašībām dalībvalstis verificē:
- a) jebkurā secībā; vai
- b) ievērojot secību, kas noteikta šīs regulas III pielikumā iekļautajā plūsmkartē, līdz pieņemts viens no plūsmkartē dotajiem lēmumiem.
2. Šā panta 1. punktā paredzētās verificācijas vajadzībām analīzes, kurās nosaka skābumu, peroksīda skaitli, K232, K268 vai K270, ΔK, taukskābju etilesterus, vaskus un organoleptiskās īpašības, un attiecīgā gadījumā visas valsts tiesību aktos prasītās kontrolanalīzes fasētas olīveļļas gadījumā veic pirms minimālā derīguma termiņa beigām. Ja paraugi ņemti no nefasētas eļļas, minētās analīzes veic sešu mēnešu laikā pēc mēneša, kurā paraugs paņemts.
3. Citu Deleģētās regulas (ES) 2022/2104 I pielikumā uzskaitīto olīveļļas īpašību verificēšanas laiks nav ierobežots.
4. Fasētas olīveļļas gadījumā, ja vien paraugs nav ņemts mazāk nekā divus mēnešus pirms minimālā derīguma termiņa beigām, ja analīžu rezultāti neatbilst deklarētās olīveļļas kategorijas īpašībām, tirgus dalībniekam, no kura paraugs paņemts, to paziņo ne vēlāk kā vienu mēnesi pirms minimālā derīguma termiņa beigām.

⁽⁶⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2015/1535 (2015. gada 9. septembris), ar ko nosaka informācijas sniegšanas kārtību tehnisko noteikumu un Informācijas sabiedrības pakalpojumu noteikumu jomā (OV L 241, 17.9.2015., 1. lpp.).

5. Lai olīveļļas īpašības noteiktu ar šīs regulas I pielikumā norādītajām metodēm, analīžu rezultātus tieši salīdzina ar Deleģētās regulas (ES) 2022/2104 I pielikumā noteiktajām robežvērtībām, kurās ņem vērā izmantoto analīzes metožu atkārtojamību un reproducējamību.

6. Šā panta noteikumus piemēro katram primārajam paraugam, kas ņemts saskaņā ar II pielikumu.

10. pants

Degustētāju žūrijas

1. Atbilstības pārbaūžu vajadzībām degustētāju žūrijas, ko savā teritorijā apstiprinājušas dalībvalstis, novērtē neapstrādātas olīveļļas organoleptiskās īpašības, kuras noteiktas Deleģētās regulas (ES) 2022/2104 I pielikumā, un ziņo par minētajām īpašībām un par kategoriju.

2. Dalībvalstis nosaka degustētāju žūriju apstiprināšanas noteikumus, kas nodrošina, ka:

- a) ir izpildītas šīs regulas I pielikuma 5. punktā minētās neapstrādātas olīveļļas organoleptisko īpašību noteikšanas metodes prasības;
- b) žūrijas priekšsēdētājs ir saņēmis apmācību, ko šim nolūkam atzinusi dalībvalsts;
- c) apstiprinājuma saglabāšana ir atkarīga no snieguma, kas konstatēts degustētāju žūrijas ikgadējā izskatīšanā, ko veic dalībvalsts.

3. Dalībvalstis savā teritorijā apstiprināto degustētāju žūriju sarakstu Komisijai paziņo saskaņā ar Deleģēto regulu (ES) 2017/1183 un bez kavēšanās informē Komisiju par visām izmaiņām minētajā sarakstā.

4. Ja neviena dalībvalsts teritorijā esošā degustētāju žūrija 2. punktā minētajiem apstiprināšanas noteikumiem neatbilst, dalībvalsts vēršas pie degustētāju žūrijas, kas apstiprināta citā dalībvalstī.

11. pants

Neapstrādātu olīveļļu organoleptisko īpašību verificēšana

1. Uzskata, ka neapstrādātas olīveļļas organoleptiskās īpašības, kas uzskaitītas Deleģētās regulas (ES) 2022/2104 I pielikumā, atbilst deklarētajai kategorijai, ja kategoriju apstiprina dalībvalsts apstiprināta degustētāju žūrija.

2. Ja degustētāju žūrija deklarēto kategoriju organoleptisko īpašību ziņā neapstiprina, pēc kontrolējamā tirgus dalībnieka pieprasījuma kompetentās iestādes bez kavēšanās organizē divus kontrolnovērtējumus, ko veic citas apstiprinātas degustētāju žūrijas. Vismaz viena no degustētāju žūrijām ir žūrija, ko apstiprinājusi dalībvalsts, kurā olīveļļa ražota. Attiecīgās īpašības atzīst par deklarētajām īpašībām atbilstošām, ja abi kontrolnovērtējumi deklarēto kategoriju apstiprina. Ja tas tā nav, deklarēto kategoriju neatkarīgi no kontrolnovērtējumos konstatēto defektu veida atzīst par attiecīgajām īpašībām neatbilstošu, un kontrolējamais tirgus dalībnieks sedz kontrolnovērtējumu izmaksas.

3. Ja eļļa ir ražota ārpus Savienības, abas kontrolanalīzes veic divas degustētāju žūrijas, kas nav tās pašas, kuras sākotnēji konstatējušas neatbilstību.

4. Kad degustētāju žūrijas veic kontrolnovērtējumus, tās olīveļļu novērtē divās atsevišķās degustēšanas sesijās. Kontrolnovērtējumā novērtētās olīveļļas abu sesiju rezultātiem jābūt statistiski viendabīgiem. Ja tas tā nav, paraugs jāanalizē vēl divas reizes. Kontrolnovērtējumā novērtētās olīveļļas organoleptisko īpašību paziņotās vērtības aprēķina kā divās statistiski viendabīgās sesijās iegūto minēto īpašību vidējo vērtību.

*12. pants***Eļļas raušu un citu atlikumu eļļas saturs**

1. Eļļas raušu un citu olīveļļas ekstrakcijas atlikumu (KN kods 2306 90 11 un 2306 90 19) eļļas saturu nosaka ar IV pielikumā izklāstīto metodi.
2. Šā panta 1. punktā minēto eļļas saturu izsaka eļļas masas procentos no sausnas masas.

*13. pants***Sodi**

1. Ja tiek konstatēts, ka Deleģētajā regulā (ES) 2022/2104 noteiktie tirdzniecības standarti nav ievēroti, dalībvalstis piemēro iedarbīgus, samērīgus un atturošus sodus, ko nosaka, ņemot vērā atklātā pārkāpuma smagumu.
2. Dalībvalstis katru gadu līdz 31. maijam saskaņā ar Deleģēto regulu (ES) 2017/1183 paziņo Komisijai šajā nolūkā veiktos pasākumus un bez kavēšanās paziņo visus minēto pasākumu grozījumus.

*14. pants***Ziņošana**

Katru gadu līdz 31. maijam dalībvalstis saskaņā ar Deleģēto regulu (ES) 2017/1183 iesniedz Komisijai ziņojumu par šīs regulas īstenošanu iepriekšējā kalendārajā gadā. Ziņojums satur vismaz veikto olīveļļas atbilstības pārbaūžu rezultātus, kas noformēti saskaņā ar šīs regulas V pielikumā doto paraugu.

*15. pants***Stāšanās spēkā**

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē, 2022. gada 29. jūlijā

Komisijas vārdā –
priekšsēdētāja
Ursula VON DER LEYEN

I PIELIKUMS

OLĪVEĻU ĪPAŠĪBU NOTEIKŠANAI IZMANTOTĀS ANALĪZES METODES

	Olīveļļu īpašības	Izmantojamā SOP metode
1.	Skābums	COI/T.20/Dok. Nr. 34 (<i>Brīvo taukskābju noteikšana ar auksto metodi</i>)
2.	Peroksīda skaitlis	COI/T.20/Dok. Nr. 35 (<i>Peroksīda skaitļa noteikšana</i>)
3.	2-glicerilmonopalmitāts	COI/T.20/Dok. Nr. 23 (<i>2-glicerilmonopalmitāta procentuālā satura noteikšana</i>)
4.	K232, K268 vai K270, ΔK	COI/T.20/Dok. Nr. 19 (<i>Spektrofotometriskā analīze ultravioletajā spektrā</i>)
5.	Organoleptiskās īpašības	COI/T.20/Dok. Nr. 15 (<i>Olīveļļas sensorā analīze. Neapstrādātas olīveļļas organoleptiskās novērtēšanas metode</i>), izņemot 4.4. un 10.4. punktu
6.	Taukskābju sastāvs, ieskaitot <i>trans</i> -izomērus	COI/T.20/Dok. Nr. 33 (<i>Taukskābju metilesteru noteikšana ar gāzu hromatogrāfiju</i>)
7.	Taukskābju etilesteri, vaski	COI/T.20/Dok. Nr. 28 (<i>Vasku, taukskābju metilesteru un taukskābju etilesteru satura noteikšana ar kapilārās kolonnas gāzu hromatogrāfijas metodi</i>)
8.	Kopējais sterīnu saturs, sterīnu sastāvs, eritrodiols, uvaols un alifātiskie spirti	COI/T.20/Dok. Nr. 26 (<i>Sterīnu, triterpēndiolu un alifātisko spirtu sastāva un satura noteikšana ar kapilārās kolonnas gāzu hromatogrāfijas metodi</i>)
9.	Stigmastadiēni	COI/T-20/Dok. Nr. 11 (<i>Stigmastadiēnu noteikšana augu eļļās</i>)
10.	ΔECN42	COI/T.20/Dok. Nr. 20 (<i>Faktiskā un teorētiskā triacilglicerīnu ar ECN 42 satura starpības noteikšana</i>)

II PIELIKUMS

IEPAKOJUMĀ PIEGĀDĀTAS OLĪVEĻĻAS PARAUGU ŅEMŠANA

Šo paraugu ņemšanas metodi piemēro iepakojumā fasētas olīveļļas partijām. Atkarībā no tā, vai iepakojuma ietilpība pārsniedz vai nepārsniedz 5 litrus, piemēro atšķirīgas paraugu ņemšanas metodes.

Šajā pielikumā piemēro šādas definīcijas:

- a) "iepakojums" ir tara, kas ir tiešā saskarē ar olīveļļu;
- b) "partija" ir tādu iepakojumu kopums, kas ražoti, izgatavoti un fasēti tādos apstākļos, ka olīveļļu, kuru satur katrs iepakojums, visu analītisko īpašību ziņā uzskata par viendabīgu. Partijas individualizēšana jāveic saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2011/91/ES ⁽¹⁾;
- c) "elementārparaugs" ir olīveļļas daudzums, ko satur iepakojums, kura ietilpība nepārsniedz 5 litrus, vai kas paņemts no iepakojuma, kura ietilpība pārsniedz 5 litrus, ja iepakojumus atlasa no nejausi izvēlētas vietas partijā.

1. PRIMĀRĀ PARAUGA SATURS

1.1. Primārie paraugi no iepakojumiem, kuru ietilpība nepārsniedz 5 litrus

Primāro paraugu no iepakojumiem, kuru ietilpība nepārsniedz 5 litrus, atlasa saskaņā ar 1. tabulu.

1. tabula

Primārā parauga minimālajam lielumam jāatbilst turpmāk norādītajam.

Ja iepakojuma ietilpība ir	primārajā paraugā jābūt olīveļļai no
a) 750 ml vai vairāk,	a) viena iepakojuma;
b) mazāka nekā 750 ml,	b) minimālā skaita iepakojumu, kuru kopējā ietilpība ir vismaz 750 ml

Pirms dažādu novērtējumu un analīžu veikšanas primārā parauga saturs jāhomogenizē.

1.2. Primārie paraugi no iepakojumiem, kuru ietilpība pārsniedz 5 litrus

Primāro paraugu no iepakojumiem, kuru ietilpība pārsniedz 5 litrus, veido no visiem elementārparaugiem, kas paņemti no 2. tabulā noteiktā minimālā iepakojumu skaita. Iepakojumus no partijas atlasa pēc nejaušības principa. Kad primārais paraugs ir izveidots, tas ir pietiekami liels, lai to varētu sadalīt vairākos piemērparaugos.

2. tabula

Pēc nejaušības principa atlasāmo iepakojumu minimālais skaits

Iepakojumu skaits partijā	Atlasāmo iepakojumu minimālais skaits
Līdz 10	1
No 11 līdz 150	2
No 151 līdz 500	3
No 501 līdz 1 500	4
No 1 501 līdz 2 500	5
Vairāk nekā 2 500, uz katriem 1 000 iepakojumiem	vēl viens 1 iepakojums

Pēc katra iepakojuma satura homogenizēšanas ņem elementārparaugu un, pēc iespējas labāk pasargājot no gaisa ietekmes, ielej kopīgā traukā, kurā tos maisot homogenizē.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2011/91/ES (2011. gada 13. decembris) par norādēm vai zīmēm, kas identificē pārtikas produkta partiju (OV L 334, 16.12.2011., 1. lpp.).

Primārā parauga saturs ir jāielej vairākos iepakojumos, kuru minimālā ietilpība ir 1 litrs, un katrs no tiem ir primārā parauga vienība. Katra iepakojuma vienība ir jāpiepilda tā, lai gaisa slānis virs eļļas būtu pēc iespējas mazāks, un tad atbilstoši jānoslēdz un jāaizplombē, lai produktu pasargātu no manipulācijām. Šis iepakojuma vienības ir jāmarķē, lai nodrošinātu to pareizu identificēšanu.

2. PRIMĀRO PARAUGU SKAITA PALIELINĀŠANA

2.1. Katra dalībvalsts primāro paraugu skaitu atkarībā no savām vajadzībām (piemēram, organoleptiskajai novērtēšanai citā laboratorijā, nevis tajā, kas veikusi ķīmiskās analīzes, kontrolanalīzēm utt.) drīkst palielināt.

2.2. Kompetentā iestāde primāro paraugu skaitu drīkst palielināt saskaņā ar tālāk doto tabulu.

3. tabula

Primāro paraugu skaits atkarībā no partijas lieluma

Partijas lielums (litri)	Primāro paraugu skaits
Mazāk nekā 7 500	2
No 7 500 līdz mazāk nekā 25 000	3
No 25 000 līdz mazāk nekā 75 000	4
No 75 000 līdz mazāk nekā 125 000	5
Vienāds ar vai lielāks par 125 000	6 + 1 uz katriem nākamajiem 50 000 litriem

2.3. Ikviens primārais paraugs ir jāgatavo saskaņā ar 1.1. un 1.2. punktā minētajām procedūrām.

2.4. Ja iepakojumus, no kuriem ņem elementārparaugus, atlasa pēc nejaušības principa, iepakojumiem, ko atlasa vienam primārajam paraugam, jāatrodas blakus tiem iepakojumiem, ko atlasa citam primārajam paraugam. Jāpiefiksē katra pēc nejaušības principa izvēlēta iepakojuma vieta, un tā skaidri jāidentificē.

3. ANALĪZES UN REZULTĀTI

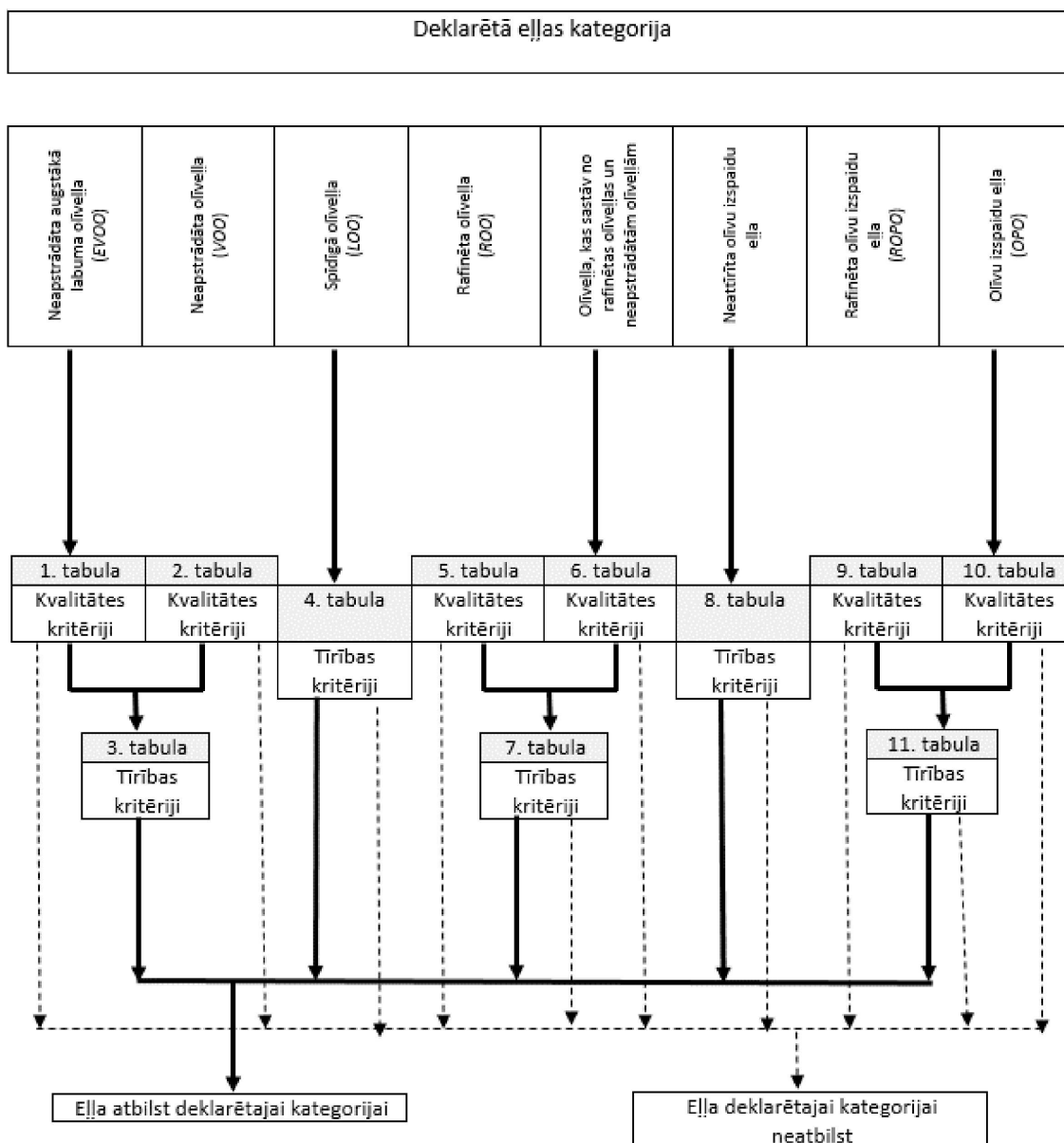
3.1. Ja visu primāro paraugu visi analīžu rezultāti atbilst olīveļļas kategorijas īpašībām, visu partiju deklarē par atbilstīgu.

3.2. Ja kaut viens no vismaz viena primārā parauga analīžu rezultātiem deklarētās olīveļļas kategorijas īpašībām neatbilst, visu partiju, no kuras ņemti paraugi, deklarē par neatbilstīgu.

III PIELIKUMS

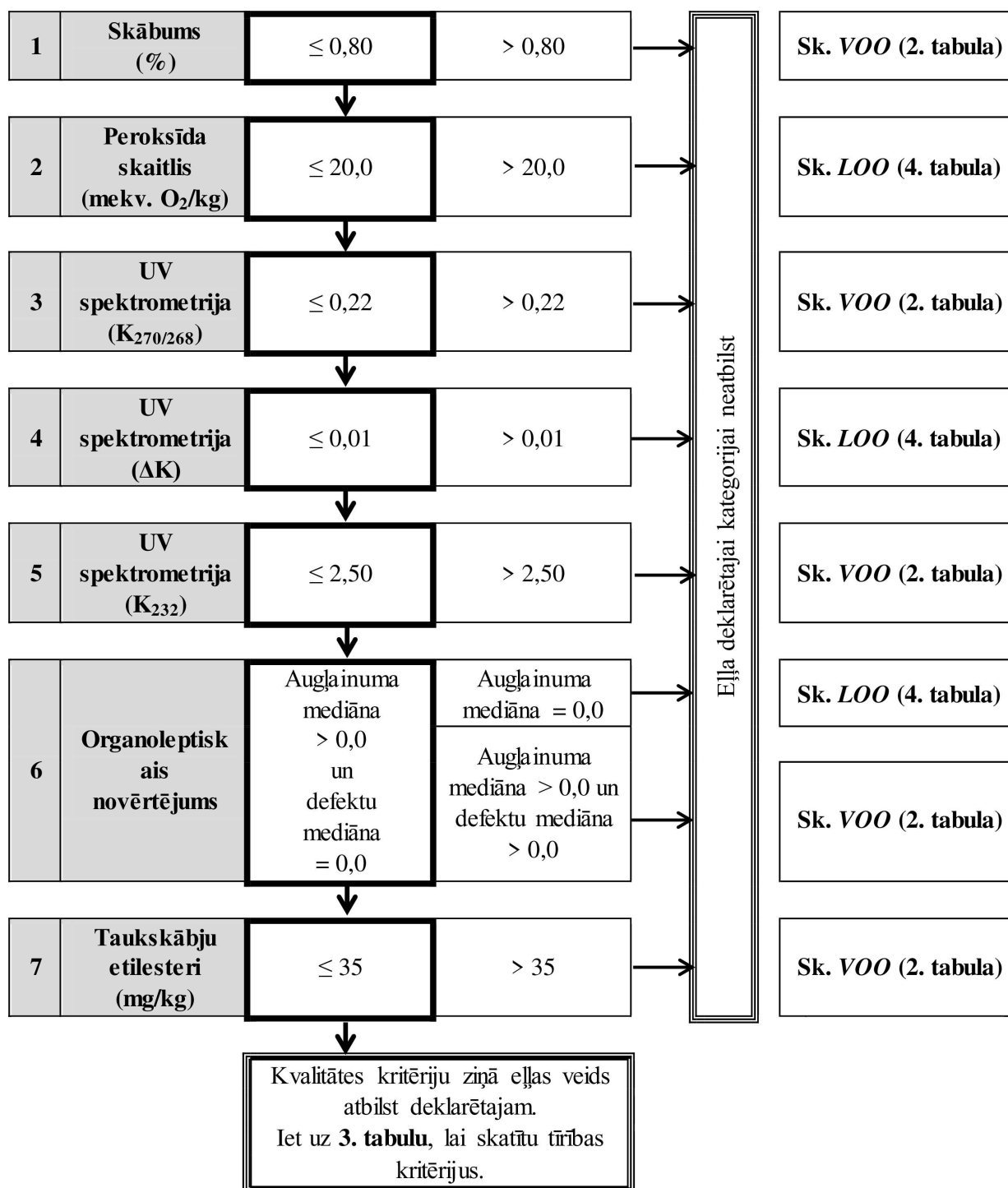
PLŪSMKARTE, KO IZMANTO, LAI VERIFICĒTU OLĪVEĻAS PARAUGA ATBILSTĪBU DEKLARĒTAJAI KATEGORIJAI

Vispārīgā tabula

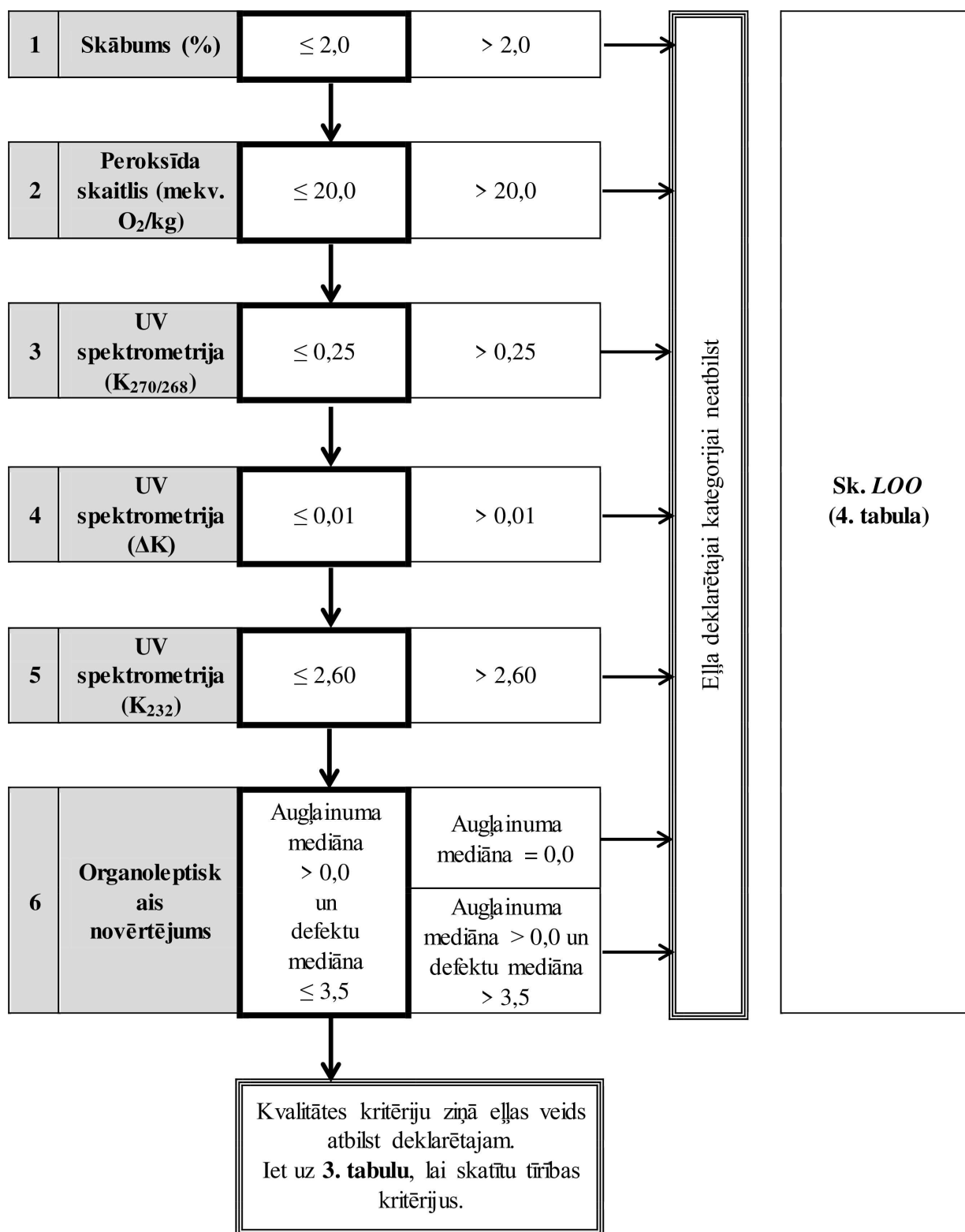
1. tabula

Neapstrādātas augstākā labuma olīveļļas kvalitātes kritēriji

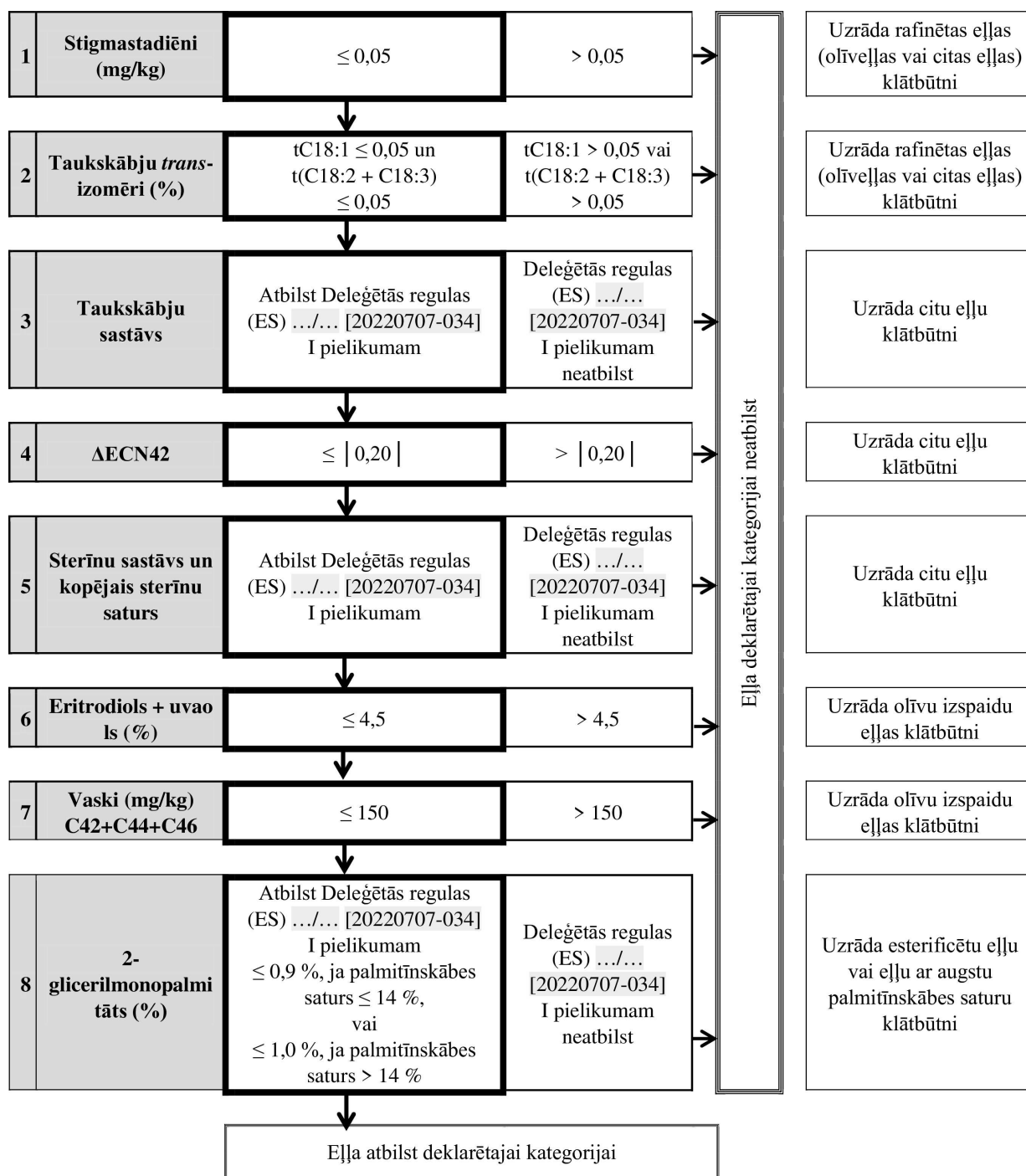
2. tabula

Neapstrādātas olīveļļas kvalitātes kritēriji

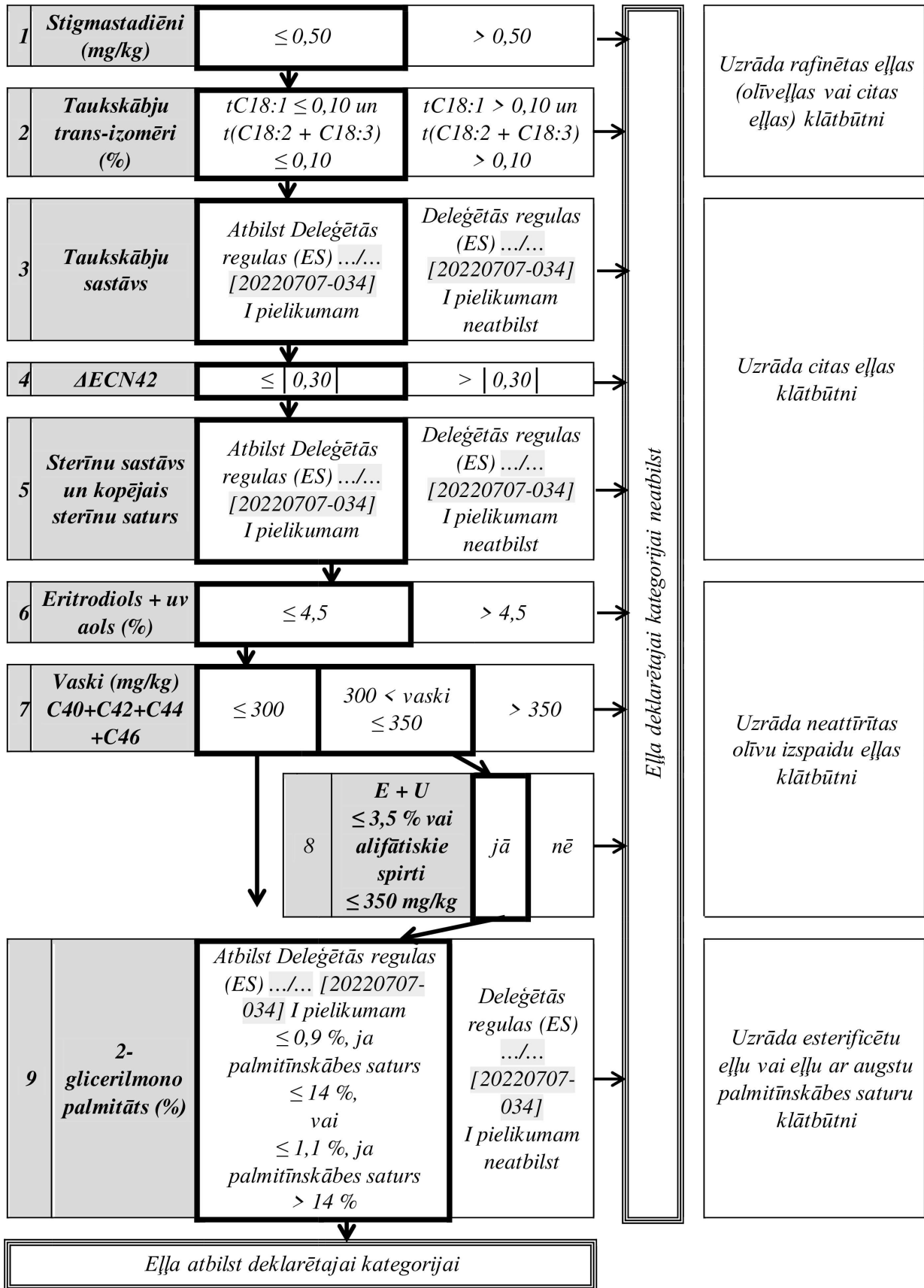
3. tabula

Neapstrādātas augstākā labuma olīveļļas un neapstrādātas olīveļļas tīrības kritēriji

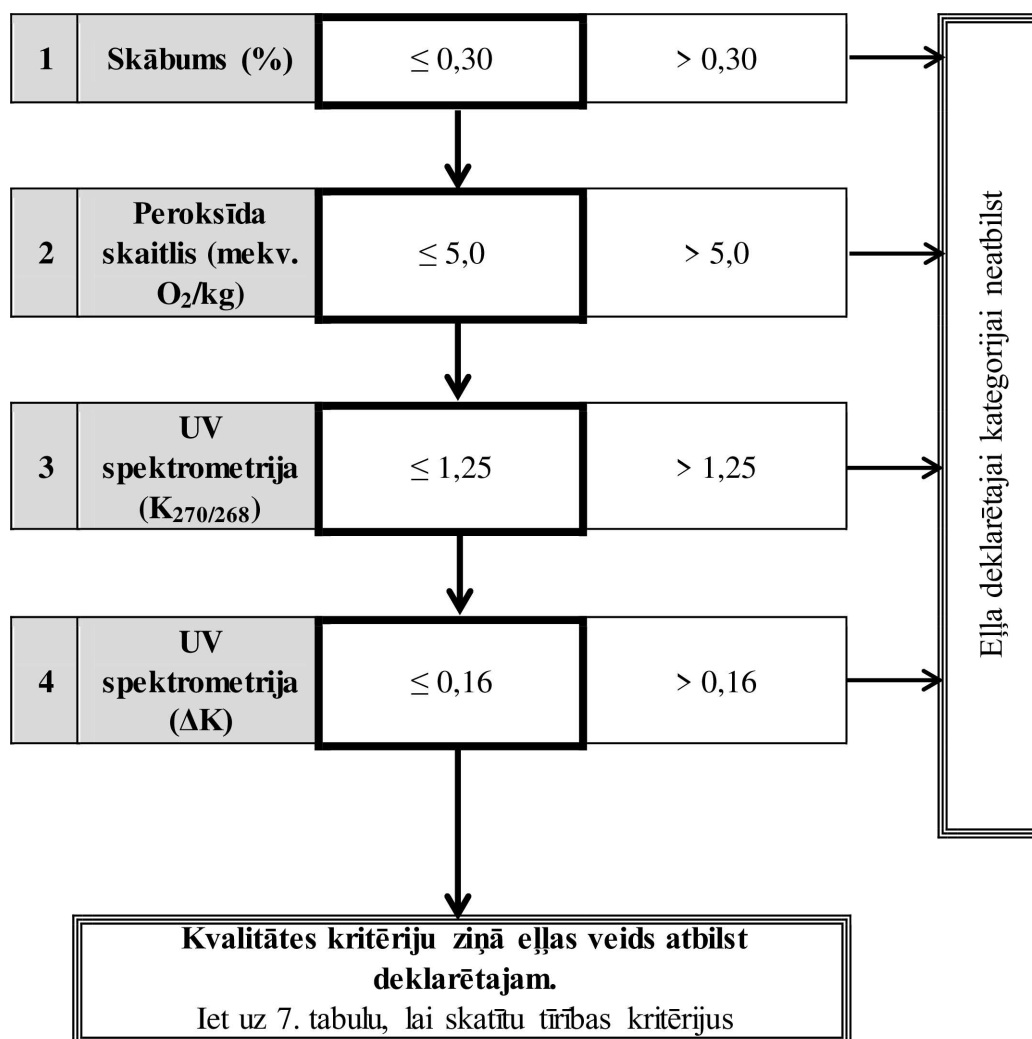
4. tabula

Spīdīgās olīveļļas tīrības kritēriji

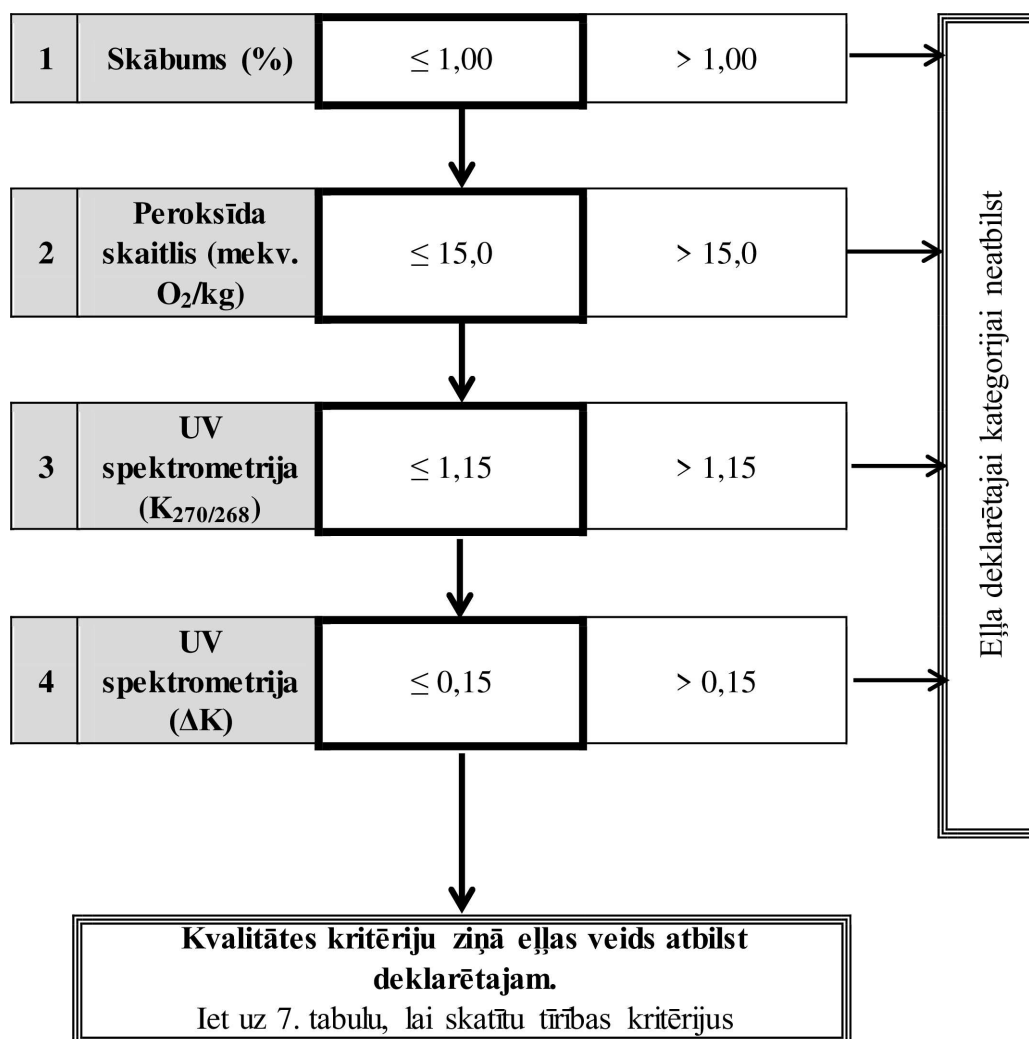
5. tabula

Rafinētas olīveļļas kvalitātes kritēriji

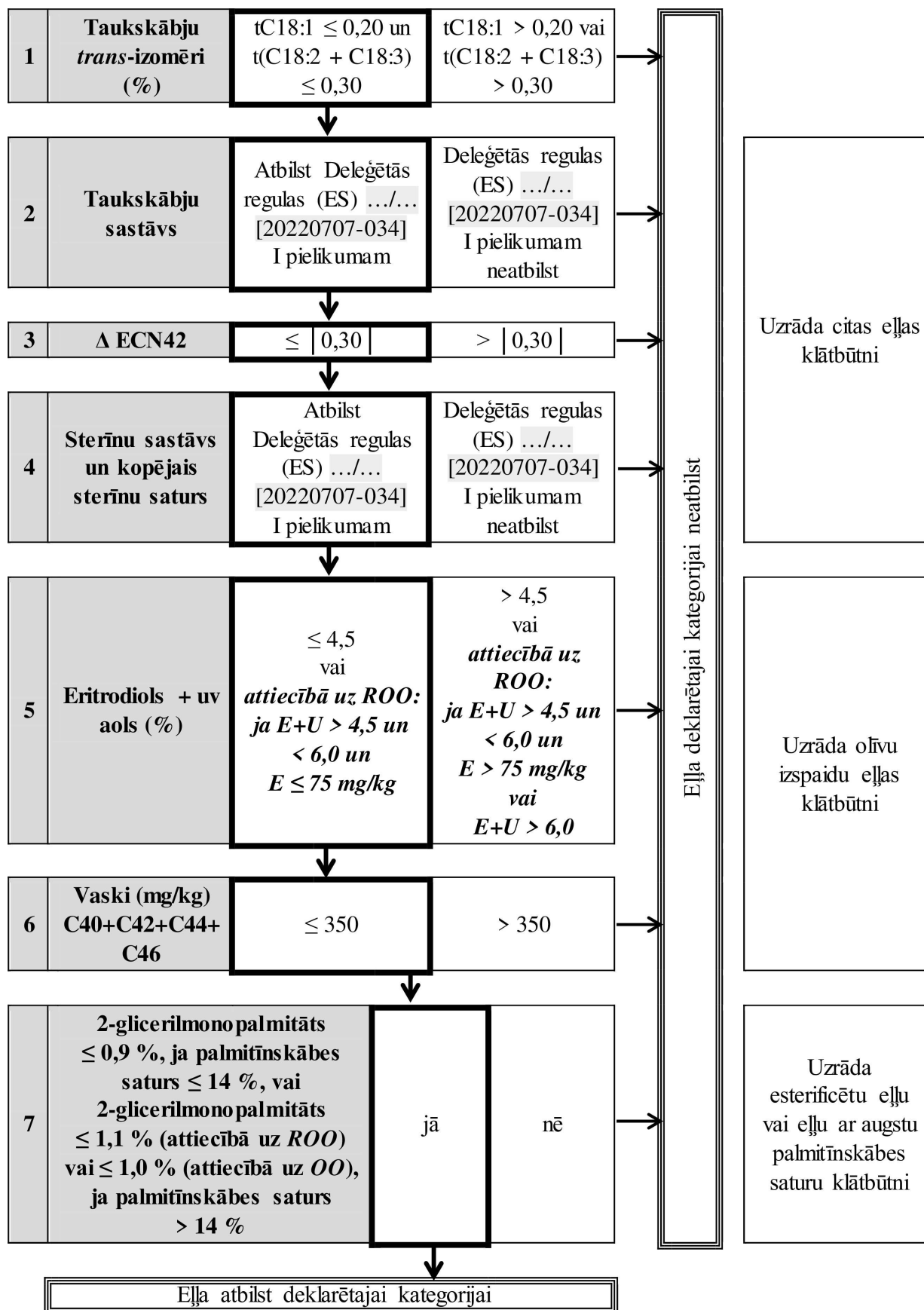
6. tabula

No rafinētas olīveļļas un neapstrādātām olīveļļām sastāvošas olīveļļas kvalitātes kritēriji

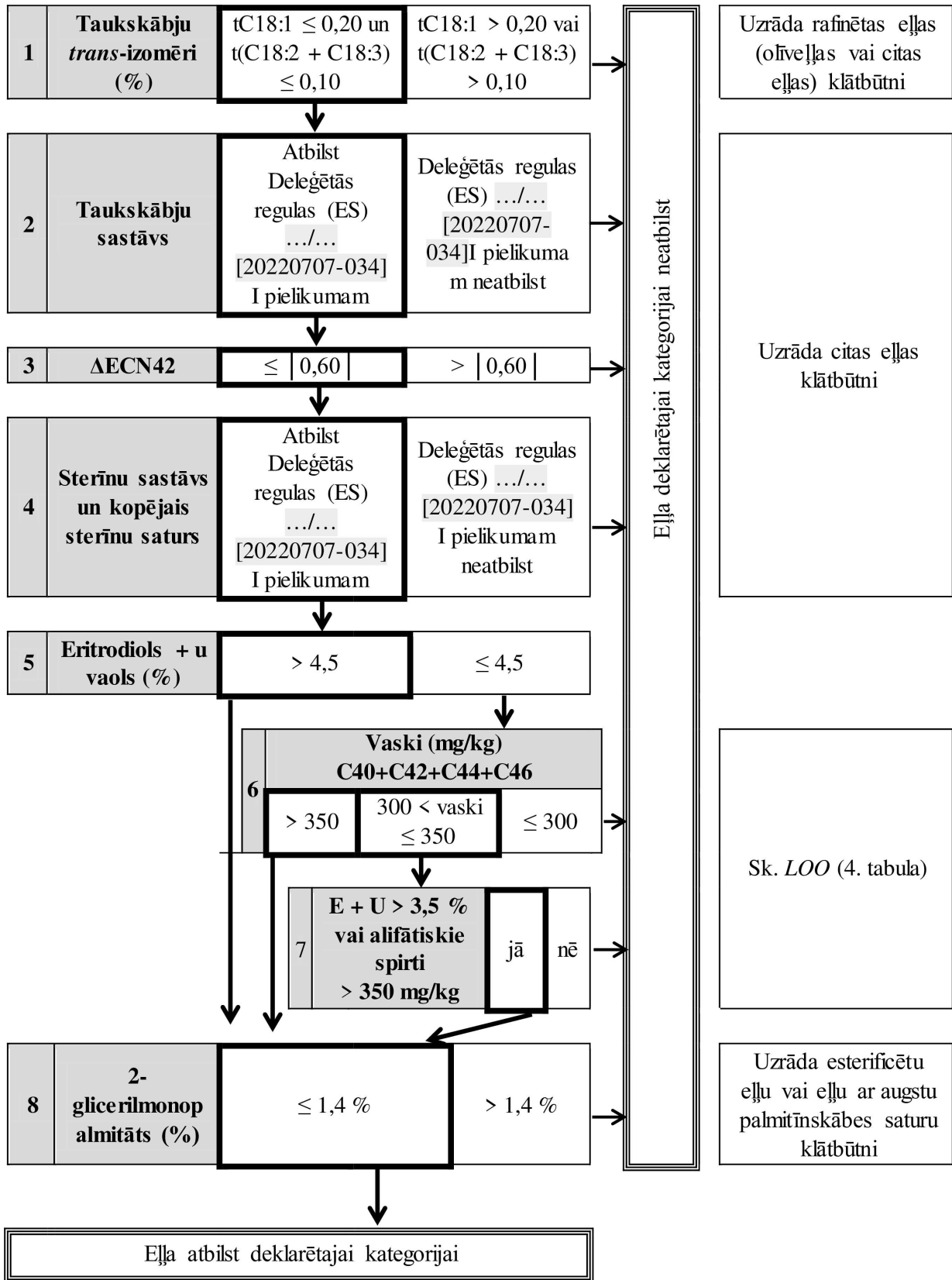
7. tabula

Rafinētas olīveļļas un no rafinētas olīveļļas un neapstrādātām olīveļļām sastāvošas olīveļļas tīrības kritēriji

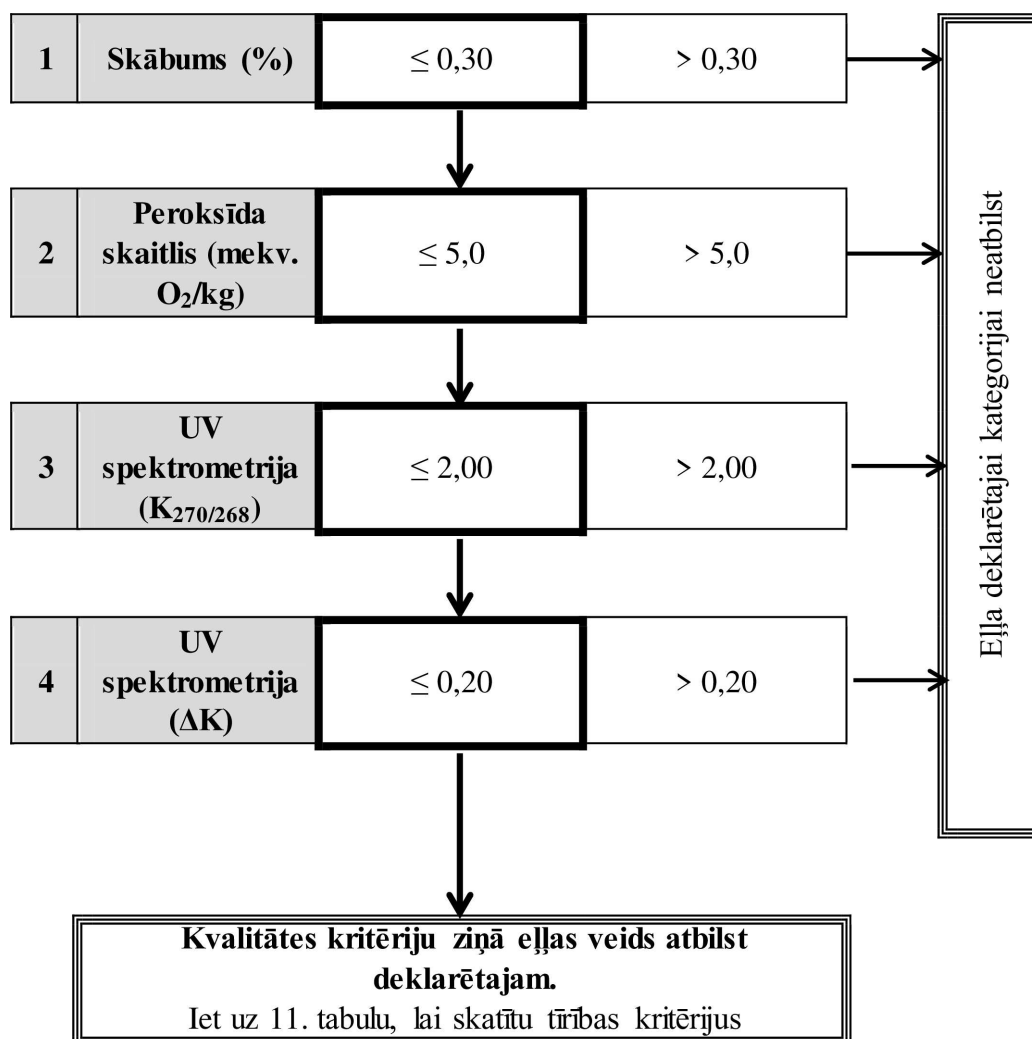
8. tabula

Neattīrītas olīvu izspaidu eļļas tīrības kritēriji

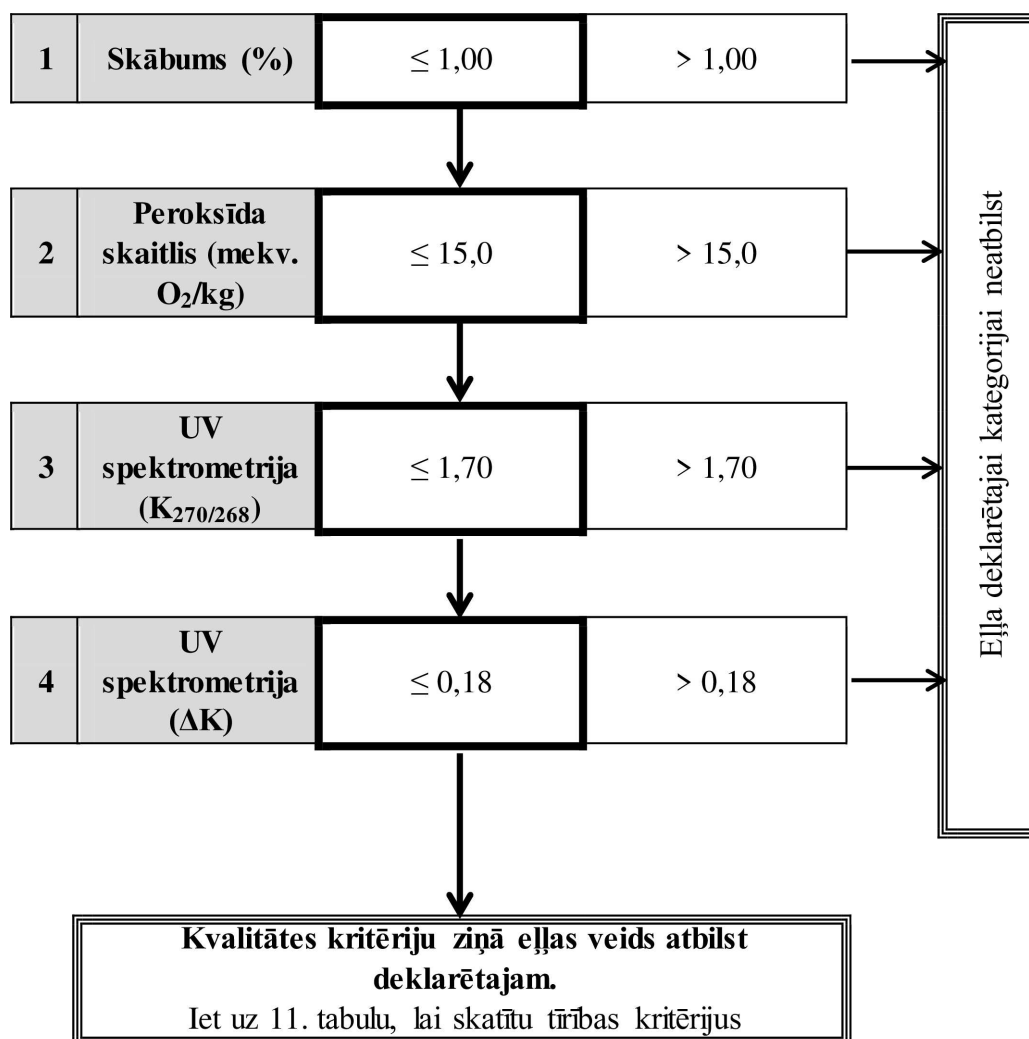
9. tabula

Rafinētas olīvu izspaidu eļļas kvalitātes kritēriji

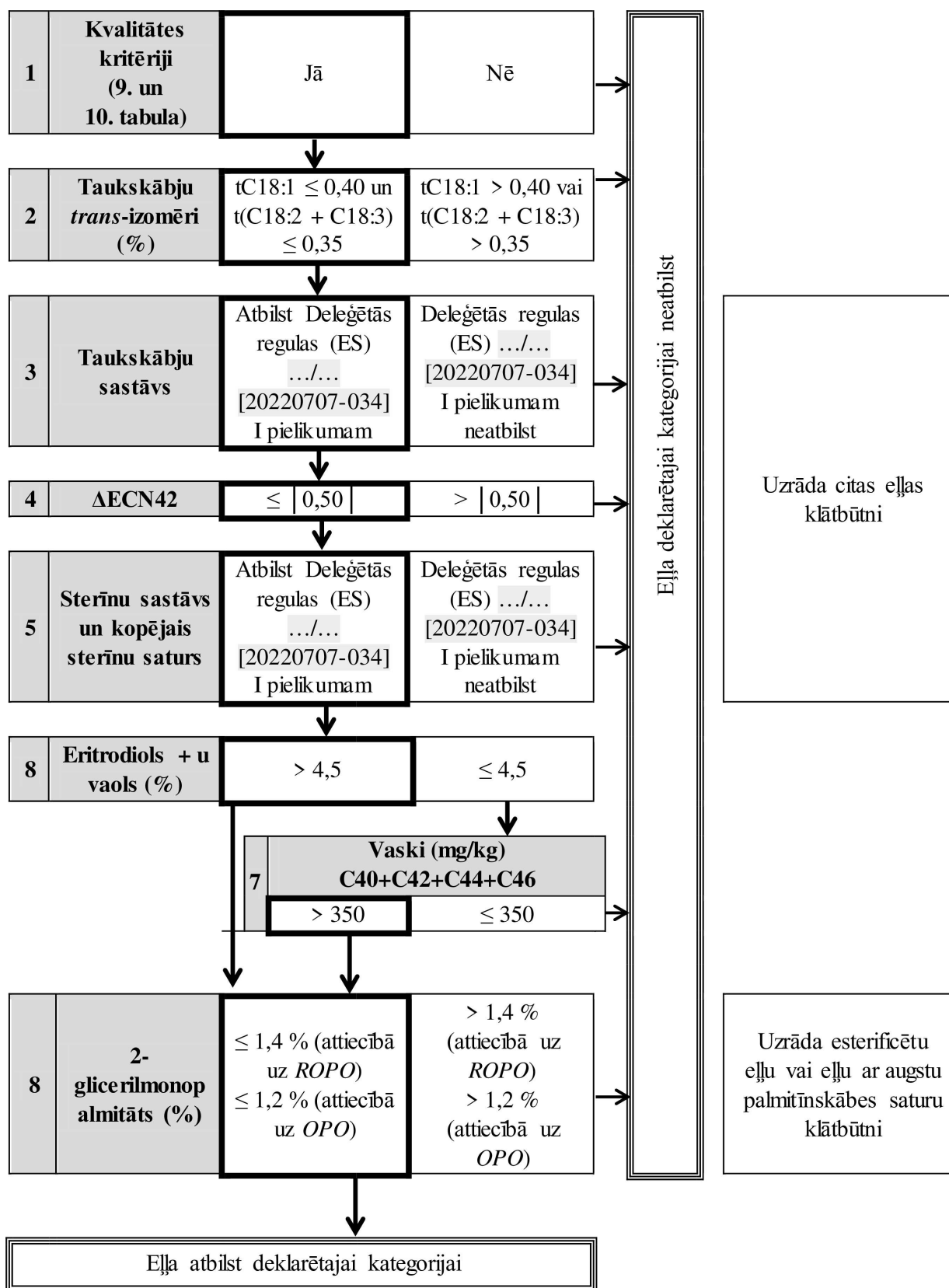
10. tabula

Olīvu izspaidu eļļas kvalitātes kritēriji

11. tabula

Rafinētas olīvu izspaidu eļļas un olīvu izspaidu eļļas tīrības kritēriji

IV PIELIKUMS

Olīvu raušu un atlikumu eļļas saturs noteikšanas metode**1. MATERĀLI****1.1. Aparatūra:**

- piemērots ekstrakcijas aparāts, aprīkots ar 200–250 ml apaļkolbu,
- ar elektrisko strāvu sildāma vanna (piem., smilšu vanna, ūdens vanna) vai elektriskā plītiņa,
- analītiskie svāri,
- žāvēšanas skapis, kura maksimālā temperatūra noregulēta uz 80 °C,
- ar elektrisko strāvu sildāms termostatējams žāvēšanas skapis, noregulēts uz 103 ± 2 °C, kurā var pūst gaisa strāvu vai kuru var darbināt pazemināta spiediena apstākļos,
- viegli tīrāmas mehāniskās dzirnavas, ar ko olīvu atlikumus var samalt, nepaaugstinot to temperatūru vai neradot jūtamas izmaiņas to mitruma, gaistošo vielu vai ar heksānu ekstrahējamo vielu saturā,
- ekstrahēšanas patrona un vate vai filtrpapīrs, no kura jau ir aizvāktas ar heksānu ekstrahējamas vielas,
- eksikators,
- siets, kura acu diametrs ir 1 mm,
- sīkas iepriekš izžāvēta pumeka daļiņas.

1.2. Reaģents

Tehniskās tīrības *n*-heksāns, kas pēc pilnīgas iztvaicēšanas atstāj atlikumu mazāk par 0,002 g uz 100 ml.

2. PROCEDŪRA**2.1. Testa parauga sagatavošana**

Lai laboratorijas paraugu sasmalcinātu daļiņās, kas pilnībā iziet caur sieta acīm, vajadzības gadījumā izmanto iepriekš kārtīgi iztīrītas mehāniskās dzirnavas.

Dzirnavu tīrīšanas procesa pabeigšanai izmanto aptuveni vienu divdesmito daļu parauga, samalto materiālu izmet, atlikušo paraugu samaļ un savāc, rūpīgi samaisa un tūlīt analizē.

2.2. Testa porcija

Testēšanas vajadzībām tūlīt pēc samalšanas aptuveni 10 g parauga nosver ar precizitāti līdz tuvākajam 0,01 g.

2.3. Ekstrakcijas patronas sagatavošana

Testa porciju ievieto patronā, kuru aizbāž ar vati. Ja lieto filtrpapīru, testa porciju ietin tajā.

2.4. Priekšžāvēšana

Ja olīvu atlikumi ir ļoti mitri (t. i., mitrums un gaistošo vielu saturs ir lielāks nekā 10 %), porciju iepriekš žāvē, piepildīto patronu (vai filtrpapīru) ievietojot sildāmā žāvēšanas skapī, kurā temperatūra nav augstāka par 80 °C, uz laiku, kas vajadzīgs, lai mitrums un gaistošo vielu saturs kļūtu mazāks nekā 10 %.

2.5. Apaļkolbas sagatavošana

Ar precizitāti līdz tuvākajam 1 mg nosver apaļkolbu, kurā ir viena vai divas pumeka daļiņas, kas iepriekš kaltētas žāvēšanas skapī 103 ± 2 °C temperatūrā un ne mazāk kā vienu stundu pēc tam dzesētas eksikatorā.

2.6. Sākotnējā ekstrakcija

Patronu (vai filtrpapīru), kurā ir testa porcija, ievieto ekstrakcijas aparātā. Kolbā ielej vajadzīgo daudzumu heksāna. Kolbu ievieto ekstrakcijas aparātā, ko novieto uz elektriski sildāmas vannas. Sildīšanas ātrumu noregulē tā, lai atceces ātrums nebūtu lielāks par trim pilieniem sekundē (mērena, ne strauja vārīšanās). Pēc četrām ekstrahēšanas stundām ļauj atdzist. Patronu izņem no ekstrakcijas aparāta un ievieto gaisa plūsmā, lai izvadītu lielāko daļu šķīdinātāja, ar ko porcija piesātināta.

2.7. Otrā ekstrakcija

Patronas saturu ieber mikrodzirnāvās un samaļ pēc iespējas smalkāk. Samalto maisījumu bez zudumiem pārnes atpakaļ patronā, ko ievieto atpakaļ ekstrakcijas aparātā.

Ekstrakciju turpina vēl divas stundas, izmantojot to pašu apaļkolbu, kas satur sākotnējo ekstraktu.

Iegūtajam šķīdumam ekstrakcijas kolbā jābūt dzidram. Ja tā nav, to filtrē caur filtrpapīru un sākotnējo kolbu un filtrpapīru vairākas reizes mazgā ar heksānu. Filtrātu un mazgāšanas šķīdinātāju savāc otrā apaļkolbā, kas ir izzāvēta un nosvēta ar precizitāti līdz tuvākajam 1 mg.

2.8. Šķīdinātāja aizvākšana un ekstrakta svēršana

Lielāko daļu šķīdinātāja aizvāc, destilējot uz elektriski sildāmas vannas. Pēdējās šķīdinātāja atliekas aizvāc, kolbu 20 minūtes sildot žāvēšanas skapī 103 ± 2 °C temperatūrā. Aizvākšanas procesu veicina, vai nu ar pārtraukumiem pūšot gaisu vai, vēl labāk, inertiem gāzi, vai arī izmantojot pazeminātu spiedienu.

Kolbu vismaz uz vienu stundu atstāj eksikatorā atdzist un nosver ar precizitāti līdz tuvākajam 1 mg.

Vēlreiz silda 10 minūtes tādos pašos apstākļos, atdzesē eksikatorā un vēlreiz nosver.

Starpība starp abiem svērumiem nedrīkst pārsniegt 10 mg. Ja tā ir lielāka, 10 minūšu sildīšanu, pēc kuras seko atdzesēšana un svēršana, atkārto, līdz svara starpība ir 10 mg vai mazāka. Pieraksta kolbas pēdējo svaru.

Vienam testa paraugam izdara divas noteikšanas.

3. REZULTĀTU IZTEIKŠANA

3.1. Aprēķina metode un formula

a) Ekstrakts, izteikts procentos no saņemtā produkta masas, ir vienāds ar:

$$S = m_1 \times \frac{100}{m_0}$$

kur:

S = ir ekstrakts, izteikts procentos no saņemtā produkta masas,

m_0 = ir testa porcijas masa gramos,

m_1 = ir ekstrakta masa gramos pēc žāvēšanas.

Rezultāts ir divu noteikšanu aritmētiskais vidējais, ja ir izpildīti atkārtojamības nosacījumi.

Rezultātu izsaka ar vienu zīmi aiz komata.

b) Ekstraktu uz sausnas bāzes izsaka pēc šādas formulas:

$$S \times \frac{100}{100 - U} = \text{eļļas procentuālais saturs ekstraktā uz sausnas bāzes}$$

kur:

S = ir ekstrakts, izteikts procentos no saņemtā produkta masas (sk. a) apakšpunktu),

U = ir tā mitruma un gaistošo vielu saturs.

3.2. **Atkārtojamība**

Starpība starp divām noteikšanām, ko vienlaikus vai tūlīt vienu pēc otras veicis viens un tas pats analītiķis, nedrīkst būt lielāka par 0,2 g heksāna ekstrakta uz 100 g parauga.

Ja šis nosacījums nav izpildīts, analīzi atkārti ar divām citām testa porcijām. Ja arī šajā gadījumā starpība ir lielāka par 0,2 g, par rezultātu pieņem četru noteikšanu vidējo aritmētisko.

—

V PIELIKUMS

Veidlapa, ko izmanto 14. pantā minēto atbilstības pārbauzu rezultātu ziņošanai atbilstoši Deleģētajai regulai (ES) 2017/1183

Paraugs	Kategorija	Izcelsmes valsts	Inspicēšanas vieta ⁽¹⁾	Marķējums						Ķīmiskie parametri			Organoleptiskās īpašības ⁽⁴⁾			Galīgais secinājums		
				Tirdzniecības nosaukums	Izcelsmes vieta	Uzglabāšanas apstākļi	Kļūdaina informācija	Salasāmība	A/N ⁽²⁾	Parametri ārpus robežvērtībām Jā/Nē	Ja jā, norādiet, kuri tie ir ⁽²⁾	A/N ⁽²⁾	Defektu mediāna	Auglaima mediāna	A/N ⁽²⁾	Vajadzīgā rīcība	Sankcijas	

⁽¹⁾ Iekšējais tirgus (eļļas spiestuve, fasētāji, mazumtirdzniecība), eksports, imports.

⁽²⁾ Katrai olīveļļas īpašībai, kas uzskaitīta Deleģētās regulas (ES) 2022/2104 I pielikumā, ir kods.

⁽³⁾ A = atbilst, N = neatbilst.

⁽⁴⁾ Jānorāda tikai attiecībā uz neapstrādātām olīveļļām Regulas (ES) Nr. 1308/2013 VII pielikuma VIII daļas 1. punkta nozīmē.